

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Jana Čížka a Mgr. Karla Černína, Ph.D., ve věci

žalobce: **REKOMET STEEL s.r.o.**, IČO: 03101592
sídlem J. Jabůrkové 308, Otrokovice

zastoupený Mgr. Jakubem Hajdučíkem, advokátem
sídlem Sluneční nám. 14/2588, Praha 5

proti

žalovanému: **Finanční úřad pro Zlínský kraj**
sídlem tř. Tomáše Bati 21, Zlín 1

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem či donucením žalovaného spočívajícím v nevydání vyrozumění o předpisu úroku

takto:

- I. Nečinnost žalovaného od 17. 12. 2024 do 15. 1. 2025 spočívající v nevydání vyrozumění o předpisu úroků hrazených správcem daně vzniklých změnou rozhodnutí Finančního úřadu pro Zlínský kraj ze dne 16. 3. 2018, č. j. 468703/18/3306-52525-708414, rozhodnutím Odvolacího finančního rozhodnutí ze dne 23. 10. 2024, č. j. 31729/24/5300-22442-706033, nejpozději do 16. 12. 2024, byla nezákonným zásahem.
- II. Ve zbytku se žaloba zamítá.

- III. Žalovaný je povinen ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení částku 18 362,70 Kč k rukám jeho zástupce JUDr. Jakuba Hajdučíka, advokáta.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Předmětem posouzení v dané věci je otázka, v jaké lhůtě má správce daně vyrozumět daňový subjekt o předpisu úroku podle § 251a odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění zákona č. 349/2023 Sb. (dále jen „daňový řád“).

Skutkový stav

2. Skutkový stav věci vyplývá z nesporných tvrzení obou účastníků, která jsou v souladu s obsahem předloženého daňového spisu.
3. Odvolací finanční ředitelství rozhodnutím ze dne 23. 10. 2024, č. j. 31729/24/5300-22442-706033, změnilo platební výměr žalovaného ze dne 16. 3. 2018, č.j. 468703/18/3306-52525-708414, a to tak, že změnilo výši vyměřeného nadměrného odpočtu na dani z přidané hodnoty za zdaňovací období listopad 2014 ve výši 42 921 Kč na částku 798 042 Kč (tj. na výši tvrzenou žalobcem v přiznání k dani z přidané hodnoty za dané zdaňovací období).
4. Žalobce požádal podáním ze dne 23. 10. 2024 o vrácení vzniklého přeplatku (zadržovaného nadměrného odpočtu), souvisejícího úroku a současně i o zaslání vyčíslení úroku.
5. Vratitelný přeplatek ve výši 755 121 Kč, tj. rozdíl mezi původně a nově stanoveným nadměrným odpočtem představující zároveň jistotu pro výpočet úroků hrazených správcem daně, byl daňovému subjektu vrácen dne 1. 11. 2024.
6. K předpisu úroku z neoprávněného jednání správce daně, resp. nesprávně stanovené daně v celkové výši 687 331 Kč a úroku ze zadržovaného nadměrného odpočtu v celkové výši 325 724 Kč do evidence daní na osobní daňový účet žalobce došlo dne 15. 11. 2024. Vratitelný přeplatek ve výši 687 331 a ve výši 325 724 Kč vzniklý předpisem těchto úroků byl žalobci vrácen dne 25. 11. 2024.
7. Podáním ze dne 5. 12. 2024 se žalobce domáhal toho, aby Generální finanční ředitelství uložilo žalovanému zaslat žalobci vyrozumění o předpisu úroku podle § 251a odst. 3 daňového řádu. Podání bylo vyhodnoceno jako námitka proti nečinnosti žalovaného podle § 159 odst. 6 daňového řádu a postoupeno žalovanému.
8. O předpisu uvedených úroků byl žalobce vyrozuměn dvěma přípisy, a to vyrozuměním o úroku z neoprávněného jednání správce daně/nesprávně stanovené daně ze dne 15. 1. 2025 a vyrozuměním o úroku ze zadržovaného nadměrného odpočtu ze dne 15. 1. 2025 doručeným žalobci dne 16. 1. 2025.
9. O žalobcově námitce podané dne 5. 12. 2024 rozhodl žalovaný rozhodnutím ze dne 5. 3. 2025 tak, že ji zamítl.

Žaloba

10. Žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu třetího zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) podanou dne 17. 12. 2024 se žalobce domáhá ochrany před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v nevydání předpisu úroku. Původně negatorní petit výroku žalobce upravil podáním ze dne 28. 2. 2025 poté, co

vydal vyrozumění o úrocích ze dne 15. 1. 2025. Nyní se tedy domáhá pouze vyslovení nezákonnosti zásahu spočívajícího v nevydání vyrozumění o úroku od 25. 11. 2025 do 15. 1. 2025.

11. Žalobce byl nevydáním vyrozumění o předpisu úroku podle § 251a odst. 3 daňového řádu zkrácen na právu znát výpočet úroku a v případě jeho nesprávnosti proti němu brojit námitkou podle § 159 daňového řádu. Daňový řád nestanoví přesnou lhůtu pro vydání vyrozumění. Dle § 177 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), se však uplatní základní zásady správního řízení, které Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) aplikoval v usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 8. 2005, čj. 2 Afs 144/2004-110, č. 735/2006 Sb. NSS, tak, že se použije § 71 správního řádu. Navíc je obecnou povinností žalovaného jednat bez zbytečných průtahů podle § 7 odst. 1 daňového řádu. Pokud žalovaný úroky vyplatil, pak je musel předtím vypočítat, a proto již výpočtem disponoval a jen zlou vůlí ho žalobci neposkytl. Na tomto stanovisku setrval žalobce i v podané replice k vyjádření žalovaného.

Vyjádření žalovaného

12. Žalovaný s žalobou nesouhlasí a navrhuje její zamítnutí. Předepisování úroků je postupem, který se skládá z několika navazujících úkonů správce daně. Nejprve musí mít správce daně k dispozici podklad na základě, kterého předepíše „změnu“ daně do evidence daní a vypořádá přeplatek vzniklý z titulu této „změny“. Následně, pokud jsou splněny zákonné podmínky pro vznik úroku hrazeného správcem daně, úrok předepíše do evidence daní, a to dle § 251b odst. 3 a § 251c odst. 3 daňového řádu a nakonec dle § 251a odst. 3 daňového řádu daňový subjekt vyrozumí o datu předpisu úroku do evidence daní a jeho výši. Od tohoto úkonu se odvíjí i možnost obrany daňového subjektu, přičemž prostředkem ochrany je námitka dle § 159 daňového řádu.
13. Žalovaný při předpisu úroků postupoval v souladu s metodickým pokynem Generálního finančního ředitelství k úroku z nesprávně stanovené daně č.j. 9441/24/7700-50123-051418 ze dne 19. 7. 2024 (zveřejněný na internetových stránkách Finanční správy ČR; dále jen „metodický pokyn“). Daňový řád ani metodický pokyn ale nestanoví lhůtu k vydání vyrozumění o předpisu úroku. Vzhledem k tomu, že jde o odbornou a značně specifickou problematiku s historickým judikatorním vývojem, je třeba na obsah vyrozumění klást vyšší nároky. Z jeho obsahu by měla být zřejmá nejen výše úroku a datum jeho předpisu, ale i řádné odůvodnění, vysvětlení a vyčíslení, neboť jde o podklad k uplatnění obrany daňovým subjektem. Jde jednoznačně o časově náročný postup, přičemž je třeba zohlednit konkrétní skutkové okolnosti každého případu. V daném případě zpracovával žalovaný současně dvě vyrozumění týkající se odlišných typů úroků, jejichž úročení na sebe navazuje, přičemž odůvodnění vychází primárně z judikatury. Časová náročnost nebyla obvyklá. Takové specifické okolnosti byly ostatně důvodem pro vyloučení aplikace správního řádu v daňovém řízení, což dokládá i důvodová zpráva k daňovému zákonu. Z tohoto důvodu je nepřijatelný odkaz na usnesení rozšířeného senátu NSS čj. 2 Afs 144/2004-110.
14. Žalobce nebyl podle žalovaného zkrácen na právech, neboť byl o předpisu úroků vyrozuměn. Lhůta k podání námítky podle § 159 se přitom odvíjí od okamžiku doručení vyrozumění o předpisu daně, čehož žalobce rovněž využil. Žalovaný vydal vyrozumění ve lhůtě do 60 dnů od předpisu úroků, což je doba přiměřená složitosti věci i s přihlédnutím

k tomu, že do běhu zasáhly i vánoční svátky. Žalovaný má proto za to, že dostál zásadám rychlosti a hospodárnosti řízení.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

15. Soud ověřil, že žaloba byla podána osobou k tomu oprávněnou (§ 82 s. ř. s.) a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené.
16. Pokud jde o vyčerpání jiných právních prostředků ochrany (§ 85 s. ř. s.), lze odkázat na rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 5. 12. 2017, čj. 1 Afs 58/2017-42, č. 3686/2018 Sb. NSS, podle kterého stížnost ani žádost o prošetření způsobu vyřízení stížnosti dle § 261 daňového řádu není jiným právním prostředkem ochrany nebo nápravy ve smyslu § 85 s. ř. s., který je nutno před podáním žaloby na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správce daně vyčerpat. Přesto lze uvést, že žalobce stížnost proti nečinnosti žalovaného nedlouho před podáním žaloby uplatnil, nicméně žalovaný ji v průběhu řízení před soudem zamítl.
17. Soud se dále zabýval včasností žaloby. V daném případě spočívá tvrzený nezákonný zásah v nečinnosti žalovaného, což představuje tzv. trvajících zásah. V takovém případě se běh lhůty k podání žaloby odvíjí až od okamžiku, kdy trvajících zásah skončí (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18, č. 94, sv. 89 Sb. ÚS). V projednávané věci bylo vyrozumění o předpisu úroků vydáno až po podání žaloby, žaloba je proto včasná.
18. Soud také poznamenává, že z hlediska subsidiarity žalobních typů na daný typ zásahu spočívajícího v nečinnosti správce daně nedopadá žaloba na ochranu proti nečinnosti správního orgánu podle § 79 a násl. s. ř. s. Výsledkem postupu správce daně je totiž vyrozumění o předpisu úroku, které není rozhodnutím podle § 65 odst. 1 s. ř. s. a z povahy věci ani osvědčením, jehož obsah by již nebylo možné soudně přezkoumat (viz níže). Jde o pouhé formalizované sdělení o tom, že došlo k předepsání úroku. Ochrany proti nečinnosti správce daně (žalovaného) se tedy v tomto případě nelze domáhat prostřednictvím jiného žalobního typu. Podaná zásahová žaloba proto není nepřipustná.
19. Ve věci samé rozhodl soud bez jednání. Žalobce s tímto postupem vyjádřil výslovný souhlas. Žalovaný souhlasil implicitně, neboť k výzvě soudu nesdělil, že trvá na nařízení ústního jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Dokazování soud neprováděl, neboť pokud jde o skutkový stav, vycházel z obsahu předloženého správního spisu, jehož obsah je v souladu s nespornými tvrzeními účastníků.
20. Podle § 87 odst. 1 s. ř. s. soud rozhoduje na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí; rozhoduje-li soud pouze o určení toho, zda zásah byl nezákonný, vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu.

Posouzení žaloby

21. Podle § 82 s. ř. s. platí, že *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*

22. Jak uvádí ustálená judikatura správních soudů, žaloba na ochranu před nezákonným zásahem je důvodná, jsou-li současně splněny podmínky plynoucí z § 82 s. ř. s. a blíže vymezené v rozsudku ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS. Podle něj žalobce musí být *přímo* (1. podmínka) *zkrácen na svých právech* (2. podmínka) *nezákonným* (3. podmínka) *zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím* (4. podmínka), *a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo přímo proti němu zasazeno* (5. podmínka). Je-li žaloba důvodná, soud rozsudkem určí, že provedený zásah byl nezákonný, a trvá-li takový zásah nebo jeho důsledky anebo hrozí-li jeho opakování, zakáže správnímu orgánu, aby v porušování žalobcova práva pokračoval, a přikáže, aby, je-li to možné, obnovil stav před zásahem (§ 87 odst. 2 věta první s. ř. s.).
23. Podle § 251a odst. 3 daňového řádu *správce daně vyrozumí daňový subjekt způsobem podle § 153 odst. 3 o předpisu úroku, je-li úrok předepsán do evidence daní z důvodu, že pominuly podmínky pro jeho další vznik.*
24. Podle § 7 odst. 1 daňového řádu *správce daně postupuje bez zbytečných průtahů.*
25. Vyrozumění daňového subjektu o předpisu úroku je písemným úkonem správce daně, jehož primárním účelem je informovat daňový subjekt o tom, že došlo k předepsání úroku (nehledě na to, zda hrazeného správcem daně nebo daňovým subjektem) do evidence daní, a současně sdělit, jakým způsobem byl úrok vyčíslen. Může mít přitom formu prostého písemného sdělení, anebo fakultativně i platebního výměru (viz důvodová zpráva k zákonu č. 283/2020 Sb., kterým byla novelizována mimo jiné úprava úroků a institutu námitky podle § 159 daňového řádu). Vyrozumění samo o sobě není rozhodnutím zakládajícím, měnícím, rušícím nebo závazně určujícím práva a povinnosti daňového subjektu (§ 65 odst. 1 s. ř. s.), které by bylo možné napadnout žalobou u soudu (srov. usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 3. 8. 2022, čj. 141 Af 14/2022-14, č. 4400/2022 Sb. NSS).
26. To však neznamená, že s jeho vydáním a doručením nejsou spojeny žádné právní účinky, nebo že by bylo možné jeho vydání svévolně oddalovat. Doručení vyrozumění je určující pro začátek běhu lhůty pro podání námitky proti postupu správce daně v souvislosti s předepsáním a vyplacením úroku podle § 251a odst. 4 ve spojení s § 159 odst. 1 daňového řádu. Na vyřízení námitky je následně navázána i možnost domáhat se ochrany u soudu ve správním soudnictví, u něhož lze podat žalobu proti rozhodnutí o námitce ve lhůtě 2 měsíců od jeho oznámení.
27. Správce daně je povinen i při vyhotovení vyrozumění o předpisu úroku postupovat bez zbytečných průtahů, jak plyne z § 7 odst. 1 daňového řádu. Jde o projev zásady rychlosti daňového řízení, principů dobré správy, ale i o odraz ústavně právních požadavků na výkon veřejné moci. Z pohledu ústavního práva je totiž včasné vyhotovení a doručení vyrozumění o předpisu úroku jedním z předpokladů, které jsou určující pro zajištění práva na efektivní soudní a jinou právní ochranu daňového subjektu ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, uveř. pod č. 2/1992 Sb., resp. práva na spravedlivý proces podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, uveř. pod č. 209/1992 Sb.
28. Průtahy spojené s vydáním vyrozumění o předpisu úroku omezují účinnost jakékoliv právní ochrany, které se může daňový subjekt domáhat v souvislosti s předepsáním a vyplacením úroku. Svévolná nečinnost správce daně je proto nepřípustná. Soud v této souvislosti jen pro ilustraci uvádí, že je mu z vlastní úřední činnosti známo, že k vydání vyrozumění o předpisu úroku dochází i s mnohem delším odstupem než v projednávané věci. Například ve věci

řešené v rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 8. 2024, čj. 30 Af 31/2022-47 (viz bod 31), došlo k vydání vyrozumění dokonce až po 5 a půl měsících od předpisu úroku. Byť v dané konkrétní věci šlo o jiný typ úroku a soud se zákonností postupu správce daně při vydání vyrozumění v uvedené věci přímo nezabýval, nic to nemění na tom, že takto dlouhou dobu pro vydání vyrozumění o předpisu úroků lze jen stěží považovat za odůvodněnou a přiměřenou.

29. Daňový řád výslovně neupravuje konkrétní lhůtu, v níž má dojít k vydání vyrozumění podle § 251a odst. 3 daňového řádu. Soud ověřil také to, že lhůtu neurčuje ani metodický pokyn k úroku z nesprávně stanovené daně zmiňovaný žalovaným, žádný jiný metodický pokyn Generálního finančního ředitelství anebo Ministerstva financí (srov. např. pokyn č. MF-5 o stanovení lhůt při správě daní č.j.: MF-21968/2015/39, uveř. ve Finančním zpravodaji č. 5/2015). To ostatně netvrdil žádný z účastníků. Soudu současně není známo, a netvrdili to ani účastníci, že by se na podkladě jiných skutečností a okolností ustálila jiným způsobem stabilní správní praxe finančních orgánů při vydávání vyrozumění o předpisu úroků, která by byla souladná se zákonem.
30. Klíčovými vodítky k posouzení zákonnosti postupu žalovaného v tomto případě je tedy jednak § 7 odst. 1 daňového řádu (*správce daně postupuje bez zbytečných průtahů*) a dále judikatura soudů týkající se lhůt. Primárním požadavkem je, aby správce daně vydal vyrozumění *bez zbytečných průtahů*. Soud se však ztotožňuje se stanoviskem žalobce v tom, že na danou věc lze vztáhnout závěry, k nimž došel rozšířený senát NSS v usnesení 2 Afs 144/2004-110.
31. Rozšířený senát v této věci vyslovil obecný závěr, že *nestanoví-li daňový řád lhůtu pro vyřízení námitek, užije se o délce této lhůty per analogiam iuris ustanovení § 49 zákona č. 71/1967 Sb., správního řádu*.
32. V odůvodnění pak k tomuto závěru uvedl následující:

„Daňové řízení je svou povahou zvláštním druhem správního řízení. Na tomto právně teoretickém závěru nemůže pozitivně právní úprava – a zejména § 99 daňového řádu – nic zvrátit. Obecnými právními zásadami, které se proto uplatní, budou obecné právní zásady správního práva procesního. Jak konstatoval Ústavní soud v nálezu ze dne 17. 12. 1997 sp. zn. Pl. ÚS 33/97, Sb. n. u. ÚS sv. 9, č. 163, s. 399 (publikováno též pod č. 30/1998 Sb.), definičním hlediskem pro vymezení obecného právního principu je obecné přesvědčení o potřebě jej dodržovat a dále jeho zachovávání po dlouhou dobu. Oba tyto definiční znaky naplňuje pravidlo, obecně platné v oblasti správního řízení a jinak výslovně vyjádřené v § 49 správního řádu, podle něhož v jednoduchých případech rozhodne správní orgán bezodkladně. V ostatních, tedy nikoli jednoduchých a zároveň nikoliv složitých případech, je správní orgán povinen rozhodnout do třiceti dnů od zahájení řízení.

[...] Tento požadavek na co nejrychlejší zjednání jistoty o zákonnosti postupu správce daně vedoucí buď k dosažení nápravy v rámci samotného daňového řízení nebo otevření cesty k soudní ochraně práv ostatně odpovídá jedné z vůdčích zásad, jimiž je daňové řízení ovládáno, formulované v § 2 odst. 1 a 2 daňového řádu: dbát na zachování práv a právem chráněných zájmů daňových subjektů a volit jen takové prostředky, které tyto subjekty co nejméně zatěžují (a stále ještě vedou k cíli, jímž je stanovení a vybrání daně tak, aby nebyly zkráceny daňové příjmy). Zákon zde nepochybně musí být v souladu s ústavním požadavkem úcty k právům a svobodám člověka a občana, jakožto základu právního státu (čl. 1 odst. 1 Ústavy) a primátu jednotlivce před

státem (související čl. 1 Listiny základních práv a svobod). Zásady přiměřenosti a zdrženlivosti při výkonu státní moci státními orgány je pak třeba respektovat i při střetu základních práv s obecným zájmem státu, k němuž nezřídka může docházet.

Pokud se týká splnění obou výše vymezených definičních znaků, o dlouhodobém faktickém zachovávání tohoto pravidla, stejně jako o potřebě jej dodržovat, existující ve společenském vědomí, nemůže být pochyb. Z tohoto důvodu je namístě učinit závěr, že lhůta třiceti dnů pro rozhodnutí má povahu obecné zásady právní a uplatní se v jakémkoliv řízení, pro nějž nelze ani podpůrně či analogicky použít správní řád, přičemž právní regulace daného řízení nestanoví odlišné lhůty.“ (zvýraznění doplněno soudem).

33. Rozšířený senát tedy ve skutečnosti závěr o aplikovatelnosti třicetidenní lhůty pro vydání rozhodnutí vyslovil nejen ve vztahu k daňovému řízení, ale šířeji pro všechna řízení, pro něž nelze ani podpůrně či analogicky použít správní řád a procesní předpisy upravující postup v daném řízení nestanoví odlišné lhůty. Nehraje proto podstatnou roli, že se rozšířený senát v dané konkrétní věci zabýval lhůtou pro vydání rozhodnutí o námitkách proti postupu pracovníka správce daně podle § 16 odst. 4 písm. d) a odst. 6 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků ve znění účinném do 31. 12. 2009. Jeho závěry mají obecnou platnost a lze je vztáhnout i na postup správce daně podle nyní účinného daňového řádu.
34. Soud si je vědom i skutečnosti, že rozšířený senát posuzoval lhůtu k vydání *rozhodnutí* o námitkách, zatímco v projednávané věci jde o úkon, který má formu (pouhého) vyrozumění. Jde sice o odlišnou formu a označení písemného úkonu, v obou případech se ale v souvislosti s uplynutím lhůty k vydání obou úkonů uplatní obdobné právní účinky. Využití námitek proti postupu pracovníka správce daně a uplynutí lhůty k jejich vyřízení bylo předpokladem věcného projednání žaloby proti nezákonnému zásahu spočívajícímu v zahájení a provádění daňové kontroly. Při nesplnění této podmínky byla žaloba nepřijatelná pro nevyužití jiných prostředků právní ochrany ve smyslu § 85 s. ř. s. V projednávané věci je potřeba určení závazné lhůty pro vydání vyrozumění o předpisu daně o to palčivější, že vydání a existence vyrozumění je základním předpokladem k tomu, aby mohl daňový subjekt vůbec uplatnit navazující prostředky obrany proti předpisu úroků. Bez existence odůvodněného vyrozumění o předpisu úroku nelze uplatnit relevantní obranu proti postupu správce daně. Podat námitky a následně se domáhat soudní ochrany proti postupu správce daně *v souvislosti s předepsáním a vyplacením úroku* (viz body 26 a 27 tohoto rozsudku) je totiž z povahy věci možné pouze tehdy, pokud správce daně ve vyrozumění sdělí daňovému subjektu, jaký úrok byl předepsán a jakým způsobem byla stanovena jeho výše. Věc posuzovaná rozšířeným senátem i nyní projednávaná věc jsou tedy do značné míry analogické. I v případě vyrozumění podle § 251a odst. 3 daňového řádu je nezbytné, aby byla určena konkrétní jasně vymezená lhůta pro vydání vyrozumění o předpisu úroku bránící případné libovůli a nečinnosti správce daně.
35. Ostatně skutečnost, že třicetidenní lhůta k provedení určitého úkonu je obecným měřítkem postupu správních orgánů, dokládá nejen § 71 správního řádu (ten nahradil § 49 zákona č. 71/1967 Sb., správního řádu, ve znění účinném do 31. 12. 2005) ale i samotný daňový řád. I ten totiž sám v mnoha případech stanoví právě třicetidenní lhůtu pro vydání sdělení, vyrozumění, rozhodnutí či jiného písemného úkonu (viz § 105 odst. 5, § 129 odst. 1, § 144 odst. 3, § 156 odst. 2, § 179 odst. 2, § 237 odst. 2 daňového řádu). Pouze ojediněle se vyskytuje i lhůta delší, a to v případě šedesátidenní lhůty k vyřízení stížnosti dle § 261 odst. 4 daňového řádu, přičemž ale i k vyrozumění o výsledku musí dojít bezodkladně (§ 261 odst. 5).

36. Soud proto dospěl k závěru, že povinností správce daně je vydat vyrozumění podle § 251a odst. 3 daňového řádu bez zbytečných průtahů, nejpozději ve lhůtě 30 dní. Navazující otázkou přitom je, od kterého dne počítat běh této lhůty. Z obsahu žaloby explicitně nevyplývá názor žalobce na tuto otázku. Odkazuje-li žalobce na třicetidenní lhůtu podle § 71 správního řádu, pak zřejmě s ohledem na časové vymezení zásahu v petitu žaloby, počítal tuto lhůtu ode dne právní moci (23. 10. 2024) rozhodnutí Odvolacího finanční ředitelství rozhodnutím ze dne 23. 10. 2024, č. j. 31729/24/5300-22442-706033. To je ale nesmyslné, neboť v tento den ještě nebyl vrácen ani samotný vratitelný přeplatek (zadržovaný nadměrný odpočet), a neskončilo tedy ani přirůstání úroků.
37. Podle soudu může lhůta k vydání vyrozumění plynout až od dne, kdy došlo k předpisu úroku na osobní daňový účet. Teprve potom je totiž jisté, jaký úrok a v jaké výši byl předepsán, a lze o tom daňový subjekt vyrozumět. Teoreticky by sice bylo možné vyrozumět daňový subjekt o předpisu úroku dříve, než bude proveden, nejdříve však v den, kdy *pominuly podmínky pro další vznik úkoru*. Takový postup se ale jeví jako nepraktický a rizikový, neboť v případě chyby by musel správce daně vyrozumění následně měnit a opravovat. Počítání běhu lhůty od okamžiku provedení předpisu úroku na osobní daňový účet zajišťuje potřebnou právní jistotu, ale zároveň poskytuje správci daně dostatečný časový prostor k tomu, aby vyrozumění o předpisu úroku dostatečně odůvodnil.
38. Jistě se může zdát, že třicetidenní lhůta je ve složitějších případech nepřiměřeně krátká, na což poukazoval žalovaný. Není to ale lhůta nesplnitelná. Jak správně uvádí žalobce, správce daně musí výši úroku stanovit a výpočet nějakým způsobem zachytit již v okamžiku jeho předepsání na osobní daňový účet. Již v této době tedy musí být způsob vyčíslení úroku a jeho výše správci daně znám. Třicetidenní lhůta slouží především k tomu, aby tyto skutečnosti písemně vyjádřil a přiměřeně vysvětlil ve vyrozumění podle § 251a odst. 3 daňového řádu. I ve složitějších věcech jako v daném případě toho lze dosáhnout ve lhůtě třiceti dnů.
39. Při aplikaci shora uvedených úvah na projednávanou věc dospěl soud k závěru, že určujícím dnem pro počátek lhůty byl 15. 11. 2024. Povinností správce daně bylo vydat vyrozumění o předpisu úroku nejpozději do 16. 12. 2024 (včetně). Počínaje následujícím dnem 17. 12. 2024 představovala nečinnost žalovaného nezákonný zásah, který byl ukončen až dne 15. 1. 2025, kdy žalovaný vydal obě vyrozumění o předpisu úroků. Žalobce byl tímto nezákonným postupem (nečinností) žalovaného (3. a 4. podmínka), který byl zaměřen vůči němu (5. podmínka), přímo zkrácen na právu na včasné seznámení s důvody vyčíslení úroku v předepsané výši a přeneseně i na právu na efektivní soudní a jinou právní ochranu (1. a 2. podmínka).
40. Soud proto shledal žalobu z části důvodnou, pokud jde o období trvání zásahu od 17. 12. 2024 do 15. 1. 2025.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

41. Soud shledal žalobu z části důvodnou, a proto podle § 87 odst. 2 s. ř. s. vyslovil, že provedený zásah spočívající v nevydání vyrozumění o předpisu úroku nejpozději do 16. 12. 2024 byl nezákonný. Soud v této souvislosti poznamenává, že oproti žalobnímu petitu upravil po formální stránce výsledný výrok tak, aby odpovídáL procesnímu výsledku řízení a podstatě napadeného nezákonného zásahu. Věcně se však touto úpravou na vymezení zásahu nic nezměnilo.

42. V zbytku týkajícím se období od 25. 11. 2024 do 15. 12. 2024 soud žalobu zamítl pro nedůvodnost (§ 87 odst. 3 s. ř. s.).
43. Dokazování soud neprováděl, neboť ani jeden z účastníků provedení důkazů nenavrhł. Písemnosti předložené soudu ani jeden z účastníků jako důkaz neoznačil. Soud při posouzení věci vycházel pouze z obsahu předloženého správního spisu, přičemž zjištěný skutkový stav potvrdila i nesporná skutková tvrzení účastníků.
44. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Každý z účastníků měl ve věci z procesního hlediska částečný úspěch, a proto má každý právo na náhradu pouze poměrné části náhrady nákladů řízení.
45. V případě žalobce tvoří důvodně vynaložené náklady soudní poplatek za podání žaloby ve výši 2 000 Kč a náklady spojené se zastoupením advokátem podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Podle přechodného ustanovení v čl. II vyhlášky č. 258/2024 Sb. platí, že *za právní služby poskytnuté přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky přísluší advokátovi odměna podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky*. Za právní služby poskytnuté před 1. 1. 2024, tedy náleží odměna vypočtená podle advokátního tarifu ve znění účinném do 31. 12. 2024. Na později poskytnuté služby dopadá advokátní tarif ve znění vyhlášky č. 258/2024 Sb.
46. Náklady na zastoupení odpovídají dvěma úkonům právní služby po 3 100 Kč, tj. celkem 6 200 Kč [převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby podle § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), a § 11 odst. 1 písm. a) a d) advokátního tarifu, ve znění účinném do 31. 12. 2024], k čemuž náleží paušální náhrada hotových výdajů ve výši 600 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, ve znění účinném do 31. 12. 2024. Podání repliky a změny žaloby ze dne 28. 2. 2025 považuje soud za jediný úkon, neboť žalobcovu zástupci nic nebránilo zahrnout obě tato stručná podání do jedné listiny. Za tento jeden úkon tedy náleží odměna ve výši 4 620 Kč podle § 7 bodu 5, § 9 odst. 5 a § 11 odst. 1 písm. g) advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2025, k čemuž náleží paušální náhrada hotových výdajů ve výši 450 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, ve znění účinném od 1. 1. 2025. Zástupce žalobce je společníkem právnické osoby zřízené podle zvláštních právních předpisů upravujících výkon advokacie, která je plátcem daně z přidané hodnoty (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). K náhradě tak patří i daň v sazbě 21 % z částky 11 870 Kč, tj. 2 492,70 Kč. Náklady řízení důvodně vynaložené žalobcem činí tedy celkem 18 362,70 Kč.
47. Poměr úspěchu obou stran lze v daném případě jen stěží přesně kvantifikovat. Nabízí se sice možnost určit poměr podle počtu dnů trvání nezákonného zásahu ve vztahu k počtu dnů označených v návrhovém petitu. Podle soudu je ale v daném případě toto kritérium zavádějící a nelze jej použít. Za klíčové hledisko soud považuje skutečnost, že žalobce důvodně uplatnil argumentaci ohledně samotné existence zásahu, a to v situaci, kdy judikatura soudů dosud neposkytla jasnou odpověď na řešení dané otázky (lhůta pro vydání vyrozumění o předpisu úroku). Tato otázka byla při posouzení věci zcela klíčová. Posouzení délky trvání nezákonného zásahu bylo spíše jen odvozenou a vedlejší otázkou. Žalobce mohl s ohledem na absenci judikatury jen stěží předem v žalobě přesně označit, odkdy se nečinnost žalovaného stala nezákonným zásahem. Za daných okolností má soud za to, že míra žalobcova neúspěchu je zanedbatelná. Žalobce má proto nárok na plnou náhradu důvodně vynaložených nákladů, což odpovídá částce 18 362,70 Kč. Uvedenou částku je žalovaný

povinen zaplatit žalobci k rukám jeho zástupce ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. dubna 2025

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu